

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen päätös koskien yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamista

Asia

Lupahakemus ruokin (*Alca torda*) ja selkälokin (*Larus fuscus*) merkitsemiseksi gps-lähettimin yksityisillä luonnonsuojelualueilla YSA205814, YSA205816, YSA242071 Maalahden ja Mustasaaren kunnassa

Vireilletulo

6.1.2024

Hakija

Avescapes Oy

Hakemus

Hakija hakee lupaa poiketa yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä. Lupaa haetaan maihinnouluun, liikkumiseen, gps-lähettimen asentamiseen yhdeksälle aikuiselle 2 ruokki- ja selkälökkiyksilölle, kaikkien lintulajien rengastamiseen sekä mahdollisen tukiaseman asettamiseen maastoon kolmella yksityisellä suojelualueella:

- YSA205814
- YSA205816
- YSA242071

Seurantahankkeen kuvaus

Metsähallitus ja Vattenfall suunnittelevat merituulivoimapuistoa Korsnäsin kunnan edustalle Pohjanlahdelle. Tuulivoimalat sijoittuvat Metsähallituksen hallinnoimalle merialueelle noin 15 km etäisyydelle rannikosta. Merituulivoimapuiston pinta-ala on noin 274 km². Merituulivoimapuisto koostuu enintään 150 tuulivoimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho enintään 25 MW.

Yhteysviranomaisen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunnossaan (EPOELY/1287/2022) edellyttänyt, että hankkeessa saatuja seurantatietoja tulee tarkentaa erittäin uhanalaisen selkälokin osalta satelliittiseurantana, koska laiva- tai lentotarkkailulla on vaikea saada riittävää tietoa lajin osalta. Selkälokin lisäksi ruokin tiedetään käyvän varsin kaukana pesimäkolonioistaan ravinnonhakumatkoilla, minkä vuoksi hankkeen suunnittelijat haluavat selvittää myös ruokin ruokailualueita ja liikehdintää hankealueella. Hankkeen YVA-työtä koordinoiva AFRY Oy on antanut toimeksiannon Avescapes Oy:lle toteuttaa selkälökkien ja ruokkien satelliittiseuranta tarvittavien poikkeuslupien hakeminen mukaan lukien.

Seurannassa käytettävät yksilöt ja laitteet, pyydystysmenetelmät ja -paikat

Lupaa haetaan yhdeksän aikuisen ruokki- ja selkälökkisyksilön valjastamiseen satelliittilähettimin. Yksilöt pyydystetään pesimäkaudella haudonnan loppuvaiheessa lintujen rengastuksessa yleisesti käytetyin menetelmin, jotka ovat turvallisia emoille eivätkä vaaranna lintujen pesintää.

Ruokit pyydetään käsin tai haaveilla pesimäkoloistaan joko haudontavaiheessa tai pienten poikasten aikaan. Pyynti ajoitetaan haudonnan loppuvaiheeseen, joka on aiemman kokemuksen perusteella heinäkuun alkupuoliskolla Merenkurkussa. Hankalan sijaintinsa vuoksi pyydystä ei voida asettaa tietyn pesän kohdalle, minkä vuoksi pyydystäminen ei ole kohdistettua kuten selkälökilla. Liiallisen häiriön välttämiseksi pyyntiä (ensimmäisestä maihinnoususta lopulliseen poistumiseen) suoritetaan maksimissaan tunti kerrallaan yhtä pesimäsaarta kohden. Jos pyyntiä jatketaan toisella saarella, saari valitaan siten, ettei pyydystys häiritse edellisen pyyntisaaren lintuja (etäisyyttä oltava useita kilometrejä). Ruokkien munien ollessa suojassa kallio- ja kivenkoloissa, pesärosvojen välttämistä ei ole samalla tavalla tarpeen välttää kuten selkälökilla, mutta saaren muiden avopesijöiden lajien pesä- tai poikasrosvoamisen ehkäisyksi pyynti pyritään tekemään yöaikaan. Pyynti tehdään aina suotuisissa olosuhteissa; heikkotuulisessa poutasäässä ja yli +10 asteen lämmössä.

Selkälökkit pyydystetään munapesän ympärille asetettavalla riittävän suurella katiskalla, jotta sisälle mennessään linnut jatkavat haudontaa eivätkä aiheuta rikkoontumisvaaraa hätääntyessään, kun ne haetaan pyydyksestä. Pyydystys tapahtuu usealla pyydyksellä samanaikaisesti, jotta voidaan minimoida sekä häiriökerrat että häiriön kesto. Pyyntiä (ensimmäisestä maihinnoususta lopulliseen poistumiseen) suoritetaan maksimissaan tunti kerrallaan yhtä pesimäsaarta kohden. Jos pyyntiä jatketaan toisella saarella, se valitaan siten, ettei pyydystys tällä saarella häiritse edellisen saaren lintuja (etäisyyttä oltava useita kilometrejä). Pyynti tehdään yöaikaan, jolloin pesärosvoja on vähemmän liikkeellä ja emot ovat halukkaampia palaamaan nopeasti pesälle, mikä minimoi pyyntiin käytettävän ajan. Pyynti tehdään aina suotuisissa olosuhteissa.

Koska hankealueella ei pesi ruokkeja tai selkälökkeja, ne aiotaan pyydystää alueen pohjoispuolelta Maalahden ja Mustasaaren kunnan pesimäkolonioista, jotka on tarkennettu hakemuksessa lajikohtaisesti. Valitut koloniat ovat hankealuetta lähimmät tunnetut pyyntiin arvioidusti soveltuvat pesimäkoloniat, ja niillä pesivien lintujen on oletettavinta myös vierailla hankealueella. Lintujen käyttämien alueiden ja liikkeiden perusteella on joka tapauksessa mahdollista mallintaa ruokkien ja selkälökkien habitaatinkäyttötodennäköisyyttä ulkomerellä laajemminkin, myös hankealuetta koskien. On mahdollista, että lintuja pyydystetään merkittäviksi muiltakin saarilta, mikäli nämä osoittautuvat pyynnin kannalta hankaliksi tai ovat autioituneet.

Seurannan suorittavat henkilöt

Emolintujen pyydystämisen, lintujen käsittelyn, rengastamisen ja satelliittipaikantimien asennuksen suorittavat luvanhakijan, Avescapes Oy:n

työntekijät, joilla on aikaisempaa kokemusta satelliittipaikantimien menestyksekkäästä kiinnityksestä sekä selkähöyheniin teippaamalla että valjailla. Henkilöillä on lisäksi lintujen rengastamisen yhteydessä hankittu runsas kokemus eri luonnonvaraisten lintulajien turvallisesta pyydystyksestä ja käsittelystä. Hankkeeseen osallistuvilla henkilöillä on rengastuslupa.

Lupa-ajankohta

Lupaa haetaan ajalle 1.5.2025–31.8.2026. Kaikki yksilöt on tarkoitus merkitä pesimäkaudella 2025, mutta mikäli jokin odottamaton tekijä estää laitteiden kiinnityksen 2025, toteutetaan seurantahanke vuonna 2026.

Asian käsittely

Asianosaisten kuuleminen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on kuullut luonnonsuojelualuiden maanomistajia poikkeamishakemuksesta.

Maanomistajan suostumus

Bergö Skifteslag, maanomistaja alueille YSA205814, YSA205816, on toimittanut erillisen suostumuksen hakemukselle 6.3.2025.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

ELY-keskus myöntää hakijalle luvan poiketa hakemuksen mukaisesti yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten maihinnousua, oleskelua ja eläinten pyydystämistä koskevista kielloista luonnonsuojelualueilla YSA205814, YSA205816 ja YSA242071 hakemuksen mukaista tutkimusta varten seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.10.2026 saakka.
2. Hakijalla tulee olla voimassa muut toiminnan edellyttämät luvat.
3. Hakija voi käyttää työssään avustajia. Avustajien nimet on mainittava ELY-keskukselle toimitettavassa raportissa.
4. Hakijan tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle raportti luvan käytöstä vuosittain kalenterivuoden loppuun mennessä.
5. ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan käytössä ilmenee väärinkäytöksiä.
6. Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana luvan mukaisen toiminnan aikana ja esitettävä vaadittaessa

Perustelut

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen

luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Hakemus kohdistuu yksityisille luonnonsuojelualueille YSA205814, YSA205816 ja YSA242071. Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kiellettyä mm. eläinten metsästäminen, tappaminen tai pyydystäminen. Lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten mukaan on kiellettyä liikkuminen lintujen pesimäaikaan 15.4.–31.07. ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksen mukainen poikkeaminen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä vaaranna alueen suojeluperusteita. Tutkimuksissa saatu tieto edistää yleistä luonnontuntemusta, tieteellistä tutkimusta ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Kartoituksien voidaan katsoa palvelevan myös alueen hoidon ja käytön suunnittelua.

Hakemuksen mukainen kartoitus tehdään Natura 2000 -alueilla Merenkurkun saaristo (FI0800130 SAC/SPA). Inventointien ei katsota heikentävän Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Päätöksen täytäntöönpano

Tutkimuksen mukainen toiminta on suoritettava linnuston pesimäaikaan. Hakemuksen mukaisten toimenpiteiden aloittamista ei voida lykätä vaarantamatta niiden onnistumista. Päätöksen täytäntöönpanoa ei siten voida yleisen edun vuoksi lykätä.

Edellä mainituin perustein ELY-keskus päättää lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n 3 mom. nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut lainkohdat ja määräykset

Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §, 35 §, 54 §, 134 §, 121 §

Hallintolaki (434/2003) 34 § 2 mom.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona jakelulistan mukaisesti. Kuulutus päätöksestä julkaistaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen nettisivulla.

Lisätiedot

Johanna Mykkänen, puh. 0295 502 7037,
sähköposti: johanna.mykkanen@elykeskus.fi

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Johanna Mykkänen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Valitusosoitus

MAKSU

Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin ja opetustarkoituksiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

PÄÄTÖS

Hakija, sähköinen tiedoksianto

JAKELU

Maanomistajille erillisen jakelulistan mukaan

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Maalahden kunta
Mustasaaren kunta
Metsähallitus
Rajavartiolaitos, Länsi-Suomen merivartiosto
Natur och Miljö r.f.
Malaxnejdens Naturförening
Ostrobothnia Australis r.f.
Birdlife Suomi ry
Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys ry
Suomen luonnonsuojelupiirin Pohjanmaan piiri
Vaasan ympäristöseura ry
Intresseföreningen för en levande skärgård r.f.
LSY Tapiola -Pohjanmaa ry

Tämä asiakirja EPOELY/23/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/23/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kullas Johanna 28.03.2025 15:15

Esittelijä Mykkänen Johanna 28.03.2025 15:12